

Contracepție

Cuprins

- ▶ Planificare familială. Contracepție
- ▶ Contracepția și medicina bazată pe dovezi
- ▶ Beneficiile contracepției la adolescenți
- ▶ Bariere în contracepție
- ▶ Tipuri de contraceptive
- ▶ Rolul personalului medical comunitar. Consiliere
- ▶ Mituri
- ▶ Așteptări de la contracepție
- ▶ Recomandări
- ▶ Mesaje cheie

Planificare familială. Contracepție.

- ▶ Planificarea familială asigură exercitarea dreptului persoanei / cuplului de a avea câți copii dorește, la momentul ales și la intervalul dintre nașteri hotărât. Se poate îndeplini prin:
 - folosirea metodelor contraceptive
 - tratamentul infertilitatii involuntare
- ▶ Contracepția este o metodă de planificare familială cu caracter profilactic; definește mijloace sau metode utilizate de femei, de bărbat sau cuplu cu scopul de a preveni apariția unei sarcini.
- ▶ Contracepția este o componentă importantă a educației pentru sănătate, cu anumite caracteristici la adolescenți și tineri.

Caracteristici ale contracepției la adolescenți

- ▶ preferă metode contraceptive care nu se administrează zilnic
- ▶ tolerează mai puțin efectele secundare și atunci crește rata abandonului metodei
- ▶ au activitate sexuală sporadică
- ▶ doresc să păstreze anonimatul începerii vieții sexuale
- ▶ consilierea și informarea corectă crește complianța la contracepție
- ▶ beneficiile noncontraceptive sunt un punct forte în alegerea metodei (scăderea sângerării și a durerii în perioadele menstruale, scăderea riscului de cancer endometrial și ovarian).

Factori care influențează comportamentul adolescenților

- ▶ Adolescente sunt mai predispuse să se angajeze în comportamente care cresc riscul de sarcină neintenționată
- ▶ Lipsa educației sexuale și a cunoștințelor privind sarcina
- ▶ Lipsa /întârzierea accesului la contracepție
- ▶ Utilizarea incorectă, inconsecventă sau lipsa de utilizare a contracepției
- ▶ Incapacitatea de a iniția discuții cu partenerul despre utilizarea contracepției
- ▶ Miturile legate de contracepție pot limita alegerea metodei și utilizarea corectă a acesteia
- ▶ Lipsa unor servicii adaptate nevoilor adolescenților

Contracepția și medicina bazată pe dovezi

- ▶ Pentru utilizarea în siguranță a metodelor contraceptive folosim criterii medicale de eligibilitate (CME), protocoale și eficiența metodelor contraceptive
- ▶ **CME** permit clasificarea stărilor sau condițiilor care pot exista la o pacientă în scopul asigurării unei limite de siguranță pentru protejarea pacientei de potențiale efecte adverse ale contraceptivelor și pentru asigurarea alegerii celei mai potrivite metode
- ▶ **Recomandări OMS** a examenelor și testelor necesare pentru inițierea și continuarea metodelor de contracepție (protocoale, proceduri).
- ▶ **Eficiența unei metode contraceptive** Foarte eficiente (0-0,9 sarcini); Eficiente (1-9 sarcini); Moderat eficiente (10-19sarcini);Mai puțin eficiente(>20 sarcini)

Clasificare OMS Criterii medicale de eligibilitate

Casificare OMS	Definiție
CLASA 1 Metodă utilizabilă în orice condiție	O stare în care nu există nici o restricție pentru utilizarea metodei contraceptive
CLASA 2 Metodă utilizabilă în general	O stare în care, în general, beneficiile utilizării metodei depășesc riscurile teoretice sau dovedite
CLASA 3 Utilizarea metodei nu este recomandată decât dacă alte metode sunt inaccesibile sau inacceptabile	O stare în care riscurile teoretice sau dovedite depășesc, de obicei, beneficiile utilizării metodei
CLASA 4 Metoda nu trebuie în nici un caz folosită	O stare în care riscurile utilizării metodei contraceptive sunt inacceptabile

Rezumat al CME în funcție de vârstă, fumat

Starea	COC, Inel	PNP	Implant	Barieră	Injectie	DIU
Vârsta	<40	Toate vârstele	Toate vârstele	Toate vârstele	<18	<20
CME	1	1	1	1	2	2
Fumat						
a) <35 ani	2	1	1	1	1	1
b) > 35 ani						
(i) <15 țigări	3	1	1	1	1	1
(ii) >15 țigări	4	1	1	1	1	1

1	Fără restricții
2	În general se poate folosi
3	În general nu se utilizează
4	Nu se utilizează

Proceduri recomandate

- ▶ Clasa A procedurile sunt esențiale și obligatorii pentru utilizarea în siguranță a metodei.
- ▶ Clasa B proceduri indicate din motive medicale/epidemiologice în anumite împrejurări.
- ▶ Clasa C proceduri care pot fi adecvate pentru asistența medicală preventivă, dar nu sunt legate de siguranța utilizării metodei.

Examene și teste înainte de inițierea metodei contraceptive

Examen/test	DIU	COC	PNP	Injectabil	Prezervativ	Spermicid
Examen genital	A	C	C	C	C	C
Măsurarea TA	C	++	C	C	C	C
Screening BTS	A ⁺⁺	C	C	C	C	C
Screening cancer de col	C	C	C	C	C	C
Teste de laborator de rutină	C	C	C	C	C	C
Consiliere	A	A	A	A	B	A
Examinarea clinică a sânilor	C	C	C	C	C	C

Eficiența metodelor contraceptive

► Procentul de femei care au avut o sarcină neintenționată în primul an de utilizare cu utilizare tipică /perfectă

Metoda	Utilizare obișnuită %	Utilizare perfectă %
Nici o metodă	85	85
COC	7	0,3
PNP	7	0,3
CIP	4	0,2
DIU-Cu	0,8	0,6
DIU-LNG	0,5	0,7
Implant	0,1	0,1

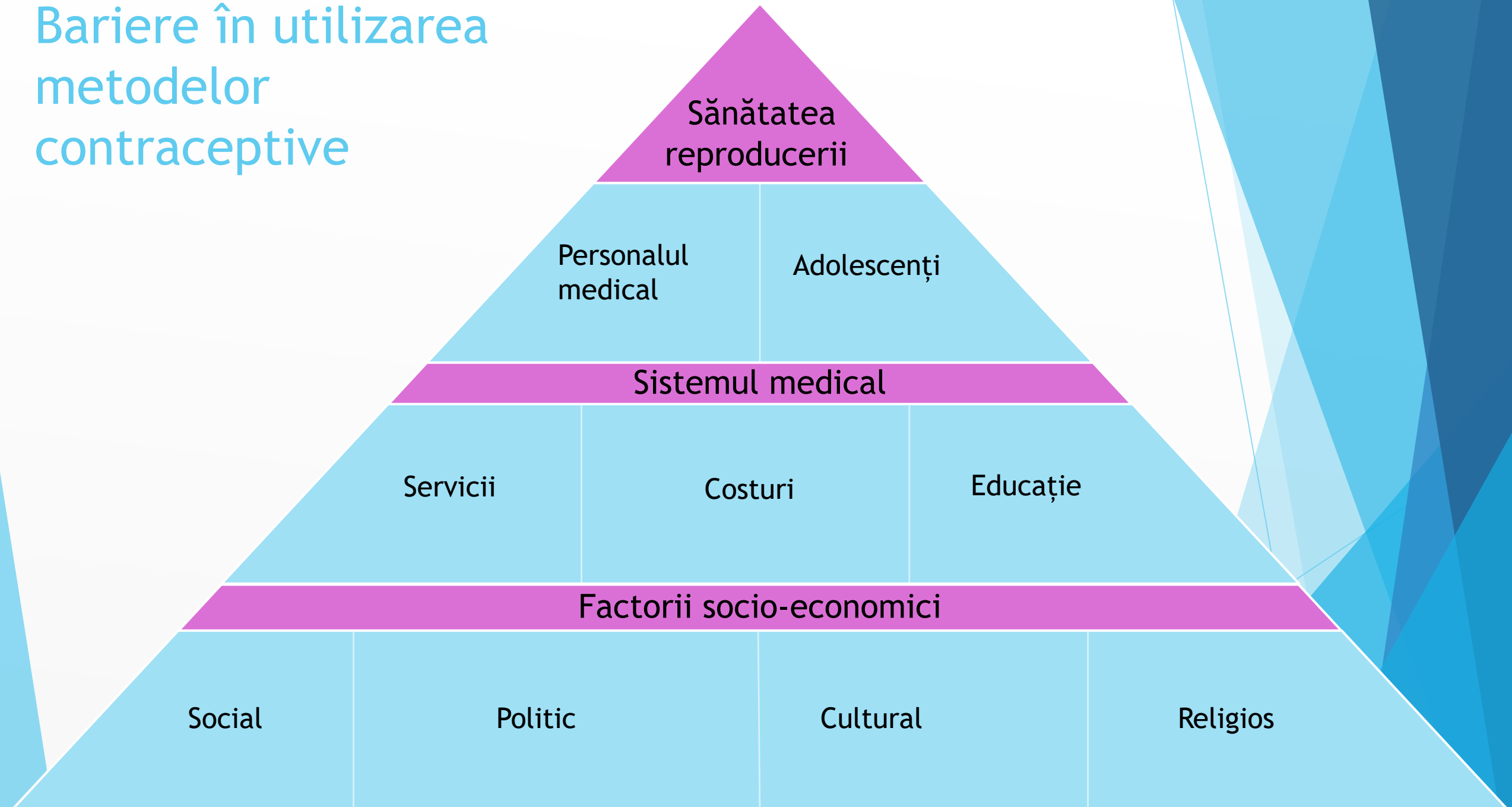
Beneficiile contracepției/PF la adolescenți

- ▶ Prevenirea sarcinii nedorite și a avortului
- ▶ Stare de sănătate mai bună prin spațierea nașterilor
- ▶ Reglarea ciclului menstrual
- ▶ Prevenirea ITS
- ▶ Relații de cuplu mai armonioase
- ▶ Posibilitatea de a-și continua studiile
- ▶ Se nasc copii doriți care sunt bine îngrijiți , bine educați și mai sănătoși

Bariere în contracepție

- ▶ Accesul adolescenților la contracepție este împiedicat în primul rând de o serie de factori sociali (marginalizare, sărăcie), politici sanitare(lipsa politicilor de sănătate sexuală și reproductivă, lipsa accesului la contracepție), culturali (lipsa accesului la educație, mituri urbane, atitudini moraliste) și religioși (neacceptarea contracepției, a avortului) .
- ▶ sistemul de sănătate poate genera bariere al accesului adolescenților la contracepție prin: servicii neprietenoase cu tinerii , programul de funcționare al cabinetelor necorespunzător cu nevoile adolescenților, locație inadecvată, număr insuficient de cabinete de profil, personal medical nepregătit să lucreze cu adolescenții (judecă și nu asigură confidențialitatea)
- ▶ barierele legate de adolescenți (lipsa motivației, frica de efectele secundare, necunoașterea metodelor de contracepție, lipsa de informații despre concepție și contracepție, mituri despre contraceptive) și bariere din partea profesioniștilor din domeniu (abilitați, cunoștințe, atitudini)

Bariere în utilizarea metodelor contraceptive

TIPURI DE CONTRACEPTIVE RECOMANDATE LA ADOLESCENȚI

Nivel/Eficiență	Metoda
Nivel 1. Foarte eficientă întotdeauna(0-9 sarcini).Mai puțin de o sarcină la 100 de femei într-un an la o utilizare corectă și consecventă.	Implant DIU-CU DIU-LNG
Nivel 2. Eficientă la utilizare obișnuită(1-9 sarcini la 100 de femei într-un an). Foarte eficientă la utilizare corectă și consecventă	Injectabile Pilule Inel vaginal Plasture
Nivel 3. Relativ eficientă în utilizarea obișnuită(10-19 sarcini la 100 de femei într-un an) Eficientă la utilizare corectă și consecventă	Prezervativ masculin Diafragma Spermicide

Rolul personalului medical din asistența primară. Consiliere

- ▶ Personalul medical comunitar consiliază adolescenții privind planificarea familială și contracepția, colaborează cu cabinetelor de planificare familială
- ▶ Furnizorul de servicii trebuie să cunoască caracteristicile și nevoile adolescenților, să evalueze corect criteriile de eligibilitate în scopul sprijinirii acestora să ia o decizie responsabilă și voluntară legat de PF.
- ▶ Consilierea este un proces de comunicare interpersonală care are rolul de a ajuta adolescentul să-și înțeleagă mai bine nevoile, sentimentele, să identifice și să aplice soluția cea mai bună pentru situația lui.
- ▶ Furnizorul de servicii oferă informații esențiale pentru alegerea metodei, utilizarea corectă și consecventă a metodei aleasă.

Rolul personalului medical din asistența primară.Consiliere.Continuare

- ▶ Modelul SINAIA pentru consilierea în PF(salutați, întrebați, narați, ajutați, informați, amintiți)
- ▶ Medicul de familie poate recomanda și urmării persoanele care se încadrează în clasa 1 și 2 OMS
- ▶ Procesul de alegere a metodelor de contracepție să se facă prin evaluarea comparativă a diferitelor metode, iar avantajele și dezavantajele anumitor metode contraceptive de împrejurări și interpretări individuale

Informații necesare pentru decizia de a utiliza metode de PF

Furnizori AMC/MF	Clienți
Descrierea/prezentarea metodei Mecanism de acțiune Eficiența Avantaje și dezavantaje Mod de administrare Efecte secundare Semne de alarmă Reversibilitate Frecvența controalelor Protecția împotriva bolilor cu transmitere sexuală	Pentru a alege o metodă contraceptivă: Ce este metoda respectivă Eficiența metodei Cum se folosește Avantaje și dezavantajele metodei Efecte secundare posibile Dacă oferă protecție față de ITS Pentru a utiliza metoda corect și în siguranță: Cum să folosească metoda aleasă Efecte secundare posibile

Mituri contracepție. Consiliere

Metoda	Mituri sau percepții greșite în rândul adolescentelor care nu sunt bazate pe dovezi
Contraceptiv oral combinat(COC)	COC poate provoca creșterea în greutate Înainte de inițierea metodei este nevoie de un examen ginecologic COC nu sunt mai eficiente decât prezervativul Este nevoie de o pauză la pilule o dată pe an COC afectează fertilitatea viitoare COC provoacă ITS, cancer
Dispozitiv intrauterin(DIU)	Poate fi utilizat numai de femeile care au născut Produce cancer Cauzează boli inflamatorii pelvine DIU poate migra în organismul femeii
Injectii cu hormoni(DMPA)	Pot provoca infertilitate DMPA produce menținerea menstruației și intoxicarea sângelui
Prezervative	Pot fi folosite cu orice lubrifiant, inclusiv vaselină Alunecă în timpul actului sexual și se pierde în organismul femeii
Inel vaginal	Trebuie inserat de medic în fiecare lună Afectează fertilitatea viitoare

RECOMANDĂRI

- ▶ Indiferent de metoda contraceptivă aleasă adolescenții au nevoie de intimitate, confidențialitate, atitudine respectuoasă și să nu se simtă judecați.
- ▶ În cazul adolescenților cu probleme medicale cronice trebuie să se țină cont de CME și decizia să fie luată punând în balanță beneficiile
- ▶ Alegerea contraceptivelor să se facă în funcție de criteriile medicale de eligibilitate care iau în calcul starea /condițiile femeii și siguranța contraceptivelor față de potențiale efecte adverse în condițiile date. Adolescenții sunt eligibili să folosească orice metodă contraceptivă dacă se încadrează în clasa 1 și 2 OMS de eligibilitate
- ▶ Eligibilitatea pentru utilizarea metodelor contraceptive se face pe baza datelor anamnestice și a examenului clinic pe aparate și sisteme

Recomandări continuare

- ▶ Vârsta în sine și doar aceasta nu constituie un motiv medical pentru a refuza orice metodă de contracepție adolescenților
- ▶ Inițierea și continuarea metodelor de contracepție să fie însoțită de practici medicale (examinări și testări) pentru utilizarea adecvată a metodei
- ▶ Prezervativul se recomandă ca și protecție duală (ITS și sarcină)
- ▶ Conform criteriilor medicale de eligibilitate toate femeile și implicit toate adolescentele pot utiliza în siguranță CU, cu condiția ca femeia/adolescenta să nu fie însărcinată.

Așteptări de la contraceptive

- ▶ Siguranță și eficiență 100%
- ▶ Să fie ușor de utilizat
- ▶ Să nu influențeze actul sexual
- ▶ Ușor de procurat
- ▶ Acceptabil din punct de vedere cultural/religios
- ▶ Ieftin
- ▶ Utilizare independentă de sfatul medicului
- ▶ Să nu se bazeze pe memoria utilizatorului

Mesaje cheie

- ▶ Utilizarea metodelor/mijloacelor contraceptive ajută la: controlul nașterilor, scăderea numărului de avorturi și reducerea numărului de copii abandonați
- ▶ Cea mai sigură metodă contraceptivă este cea care oferă protecție împotriva sarcinii și a ITS (prezervativul)
- ▶ Toate metodele contraceptive recomandate adolescenților sunt reversibile
- ▶ Alegerea unei metode contraceptive ar trebui făcută cu implicarea partenerului
- ▶ Abstinența este o metodă de contracepție cu o eficiență de 100%

Vă mulțumesc